

Sygn. akt VIII Cz 40/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca: Sędzia Małgorzata Kończal

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2020 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku ***M. M.***

z udziałem ***A. P.***

o podział majątku wspólnego

na skutek zażalenia uczestniczki

od ***pkt 2 postanowienia Sądu Okręgowego w Toruniu***

z dnia 5 listopada 2019 r.

sygn. akt VIII Ca 631/19, VIII Ca 632/19

w przedmiocie kosztów postępowania

postanawia: odrzucić zażalenie.

UZASADNIENIE

Na wstępie wskazać należy, że odrzucenie zażalenia nie stanowi jego rozpoznania, a zatem na podstawie art. 367 § 3 w zw. z art. 397 § 3 k.p.c., postanowienie niniejsze zostało wydane w składzie jednoosobowym (zob. art. 397 § 1 k.p.c. a contrario).

Odnosząc się do wniesionego przez uczestniczkę zażalenia, podkreślenia wymaga, że zażalenie zostało skierowane przez profesjonalnego pełnomocnika do Sądu Apelacyjnego w Gdańsku. Tymczasem na kwestionowane postanowienie w przedmiocie kosztów postępowania przysługiwało skarżącej tzw. zażalenie poziome, o którym mowa w art. 394² k.p.c., kierowane do innego składu sądu drugiej instancji. Zażalenie to mimo nazwy identycznej jak zażalenie kierowane do sądu II instancji jest instytucją swoistą, regulującą wyraźnie określony obszar postępowania. Nie jest bowiem środkiem odwoławczym. Jest natomiast innym środkiem zaskarżenia w rozumieniu art. 363 § 1 k.p.c., do którego mają częściowo odpowiednie zastosowanie przepisy o zażaleniu. Rozpoznanie zażalenia przez inny skład sądu nie spełnia bowiem wymogu dewolutywności, która stanowi podstawową cechę wyróżniającą środki odwoławcze spośród innych środków zaskarżenia.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego istniały rozbieżności w ocenie skutków wniesienia nieprawidłowego środka zaskarżenia przez stronę działającą za pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika. W jednym z najnowszych orzeczeń stanowiącym kontynuację jednej z wcześniejszych linii orzeczniczych Sąd Najwyższy uznał, że w przypadku skierowania zażalenia poziomego do niewłaściwego sądu, dochodzi w istocie nie tyle do omyłki w zakresie oznaczenia sądu, ale do doboru przez stronę niewłaściwego środka zaskarżenia (zob. post. SN z dnia 7 czerwca 2019 r., II CZ 37/19,

Legalis). Podobny pogląd na tle wniesienia zażalenia zamiast skargi na orzeczenie referendarza sądowego wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 22/19, Legalis. W takiej sytuacji brak jest jednocześnie podstaw dla zastosowania postępowania naprawczego z art. 130 § 1 k.p.c. – odmienna ocena byłaby możliwa jedynie w przypadku stron, które nie są reprezentowane przez fachowego pełnomocnika. W przypadku, w którym profesjonalny pełnomocnik zamiast zażalenia poziomego wnosi zażalenie do sądu wyższej instancji (tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie), nie można zatem uznać tego rodzaju uchybienia za oczywistą omyłkę. Stwierdzić natomiast należy, że pełnomocnik dokonał niewłaściwego doboru środka zaskarżenia, co przesądza o jego niedopuszczalności. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie podkreślano na tle podobnych przypadków, że od profesjonalnych pełnomocników oczekiwać należy znajomości systemu zaskarżania orzeczeń jako elementu najbardziej podstawowej wiedzy o zasadach postępowania cywilnego. Sąd Okręgowy podziela te konkluzje Sądu Najwyższego uznając, iż od adwokata czy radcy prawnego należy oczekiwać rozróżniania poziomych środków zaskarżenia, od środków o charakterze dewolutywnym. Stanowisko to jest tym bardziej zasadne, że kwestia dotycząca wprowadzenia zażeń poziomych (od orzeczeń sądów pierwszej instancji) i ich zakresu była przed wejściem w życie 7 listopada 2019 r. nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego szczególnie szeroko omawiana nie tylko w piśmiennictwie prawniczym, ale także w dziennikach prawnym – gospodarczym i licznych prawnych serwisach internetowych. Korporacje prawnicze (adwokacka i radców prawnych) prowadziły ponadto szeroko zakrojone szkolenia dla swych członków. Dodać ponadto należy, że ustawa wprowadzająca omawiane zmiany została uchwalona w lipcu 2019 r., zaś zmiany w zakresie zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie zabezpieczenia weszły w życie 7 listopada 2019 r. czyli na ponad miesiąc przed złożeniem ocenianego zażalenia.

Mając na uwadze poczynione rozważania zażalenie uczestniczki, jako niedopuszczalne, podlegało odrzuceniu, stosownie do art. 373 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c.